

Per GISELA GOMILA, IRENE MARTÍ i ARIADNA MIGUEL

— Parli'ns dels seus primers passos en el món del teatre.

Josep Montanyès: — Ui! Això queda molt enllà! Jo havia fet com tothom, teatre d'aficionat des dels dotze anys, em sembla, en el marc del centre parroquial d'Horta. Després, quan era a l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, vaig crear al centre parroquial el Centre d'Estudis Teatral d'Horta. Allò va durar molts, molts anys, i a més m'agradava el teatre. Vaig fer la mili de molt jove i aleshores vaig conèixer una gent que anava al teatre fent servir una manera d'anar al teatre que en deien de "claca".

— I en què consistia això?

J. M. — Érem una gent que anàvem a aplaudir i per això havíem de pagar un duro o una pesseta —no ho recordo exactament, però sé que era molt poca cosa—. Hi havia un senyor que tenia totes les entrades de "claca", o sigui que hi havia un home que era l'encarregat d'un teatre i es posava habitualment al passeig de Gràcia i nosaltres sabíem que tal dia i tal hora seria allà. Anàvem sobretot a un teatre que es deia El Comedia, perquè hi venia molt la companyia Lope de Vega, que feia tots els grans autors: Tennessee Williams, Arthur Miller, Shakespeare, Buero Vallejo, etc. I és allà on vaig conèixer aquella gent, gent jove com jo que anava a veure "teatre de claca".

— I gràcies a aquestes persones va endinsar-se en el món del teatre?

J. M. — Un dia que anava amb moto (perquè jo treballava per guanyar diners, tot i que en devia guanyar molt pocs, perquè si no no hauria anat al "teatre de claca") vaig acompanyar un noi, que coneixia del barri perquè vivia prop meu, a Horta. Ens coneixíem poc, érem amics de "claca", i aquell dia em va dir: "Demà a la nit vaig a la cúpula del Coliseum perquè presenten una gent que volen fer una escola de teatre. Per què no m'hi acompanyes?". Bé, doncs el vaig acompanyar perquè tenia la moto, i allà es va fer la sessió de fundació de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, a la qual em vaig apuntar l'endemà mateix. Hi vaig conèixer Ricard Salvat, el seu germà Joan, M. Aurèlia Capmany, Carme Serrallonga, Ricard Albert, els pintors Ràfols Casamada, Maria Girona, etc., que eren al quadre de professors d'aquella escola, un escola totalment diferent de les escoles normals, sobretot perquè hi havia pintors i crítics d'arts plàstiques. Doncs bé, allà es va crear i allà em vaig quedar.

— I aquests són els primers estudis de teatre que va rebre?

J. M. — Els primers, sí. Abans no havia anat a cap lloc, no m'interessava, no havia pensat mai en l'Institut del Teatre, del qual vaig ser director molts anys.

No havia pensat mai a fer teatre professional i, de fet, vaig estar molts anys sense pensar a dedicar-m'hi professionalment. A mi m'agradava l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, m'agradava la gent de l'Escola... Jo em mantenía bastant allunyat del que era la Companyia Adrià Gual. Em sentia més a prop de l'Escola d'Art Dramàtic. En aquells anys es feien moltes produccions en castellà, era més normal, tot i que jo no en vaig fer mai cap, no tenia ganes de posar-me a practicar. Els que volien anar-se'n a Madrid en feien molt, de teatre en castellà. De fet, abans era molt diferent que ara, la gent se n'havia d'anar a Madrid si volia professionalitzar-se.

— **I què ho va fer, que s'hi dediqués professionalment?**

J.M.— Jo m'hi vaig anar ficant de mica en mica. Bé, entre els anys seixanta i els setanta hi havia una crisi industrial bastant important al país, a Espanya. Jo estava fent de gerent d'empresa, les coses no anaven bé. Estava fart d'anar d'una banda a una altra, de passar-m'ho malament, i em vaig plantejar de dedicar-me professionalment al teatre. Me'n vaig anar a la televisió, vaig dir a uns companys que ja coneixia dins el món professional que volia fer de director i que em donessin feina.

— **El fet de treballar a la televisió va enriquir el seu llenguatge teatral?**

J. M.— No, són dues coses molt diferents i només m'ha servit per estimar més el teatre.

— **Sempre s'ha dedicat a muntar autors teatrals catalans.**

J. M.— Sí, sí, he fet Espriu, Salvat-Papasseit, M. Aurèlia Capmany, Guimerà, Graells, etc. Sí, i els estrangers que he muntat ha estat perquè m'han interessat molt, com *Roses roges per mi*, d'O'Casey, o *El dol escau a Electra*, d'Eugene O'Neill.

— **Aquesta és una opció personal o bé respon a una actitud de reivindicar els valors dels actors de casa nostra?**

J. M.— Simplement perquè és el que m'interessa. Vull fer allò i no una altra cosa. El teatre no es pot fer per interessos concrets, sinó per gust. Per això he fet moltes novel·les i he encarregat obres a determinats autors o he demanat que passessin novel·les a obres de teatre. Vidal Alcover em va fer dues obres per encàrrec que van tenir molt d'èxit: una d'elles, *Oratori d'un home sobre la terra*, va tenir tant d'èxit que fins i tot la vam portar a Madrid i Valladolid, entre d'altres llocs, i això en un moment en què no es feia teatre en català.

— **També ha fet alguna òpera.**

J. M.— Sí, *Una cosa rara*, que em sembla que també me la van encarregar.

— **Abans ha dit que el teatre no es pot fer mogut per interessos, què en pensa del teatre fet per encàrrec?**

J. M.— De teatre d'encàrrec, no n'he fet gaire, sempre he fet el que he volgut. Hi ha gent que agafa tot el que li encarreguen, persones que fan quatre muntatges a l'any, i segur que, de tots aquests muntatges, més d'un és d'encàrrec, perquè un no té temps de pensar en coses personals.

— Parli'ns una mica del Grup d'Estudis Teatral d'Horta. Què en pot treure d'aquella experiència?

J. M.— Els Estudis Teatral d'Horta van durar fins als anys setanta. Allà la gent gairebé pagàvem per fer teatre. Va ser l'etapa més interessant de la meua vida, és de la qual em sento satisfet plenament. És la meua etapa de l'Adrià Gual, també. L'Adrià Gual i Horta queden junts, no són dels mateixos anys, perquè hi ha coses que són més llargues que les altres, però és la mateixa etapa i és la que m'interessa més.

— Quan es dedica al món professional fa de professor a Horta...

J. M. — Faig de director d'escena, però no faig només això, faig de director, de professor i sóc a Televisió Espanyola fent realitzacions televisives, com ja he dit. Però l'etapa més creativa per a mi és la d'Horta, cap allà als anys seixanta.

— I el Teatre de l'Escorpí?

J. M. — Va sorgir en un moment determinat en què hi havia crisi a Horta, sobretot crisi de tipus religiós al centre parroquial, on no agradava gaire com anaven les coses del teatre que fèiem. Aleshores ens vam allunyar una mica i així va néixer el Teatre de l'Escorpí, per la unió de Fabià Puigserver, Guillem-Jordi Graells, Joan Nicolàs i jo. Aquestes quatre persones formem el Teatre de l'Escorpí i fem *Terra baixa*, un espectacle que presentem a l'Institut del Teatre i a l'Aliança del Poble Nou.

— I aleshores ja sorgeix el Teatre Lliure.

J. M. — Sí, jo em quedo amb el Teatre de l'Escorpí, que poc després, li passaria a Guillem-Jordi Graells, perquè vaig preferir de tornar a Horta. Aquesta darrera etapa s'acaba amb *Antígona*, de Salvador Espriu.

— Durant tot aquest temps dirigia molt amb en Segarra.

J. M.— Però aquest Segarra no és el crític! (*Riu*). A mi m'agrada dirigir coses amb més gent, sempre m'ha agradat tenir gent per discutir les coses.

— Això té avantatges, però és difícil perquè poden sorgir conflictes.

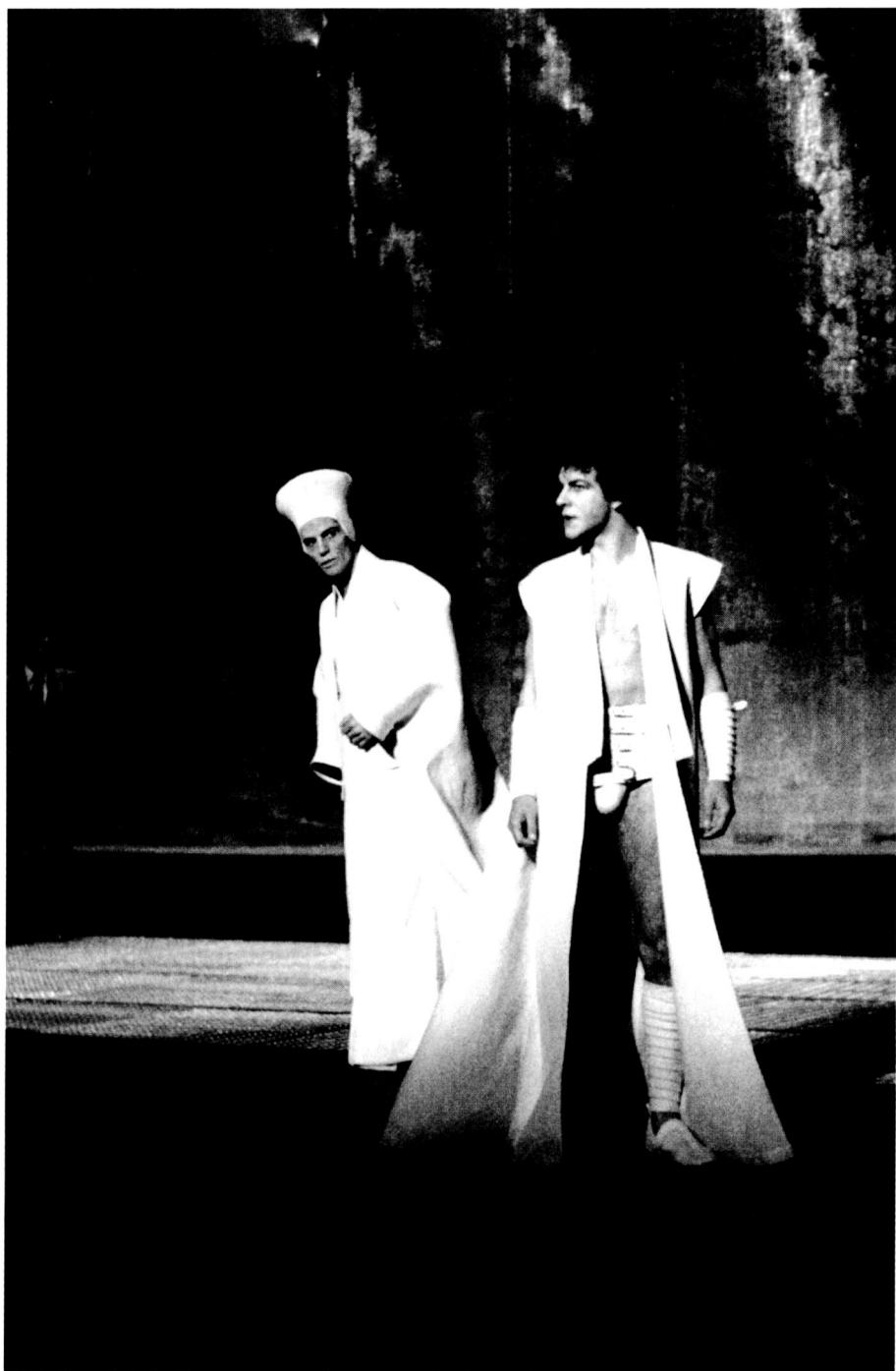
J. M.— És igual, la vida és un conflicte. De discussions, n'hi ha sempre, i més quan es tracta de feina. Però això no vol dir crisi, vol dir voler fer coses. Les crisis, normalment, es produeixen per altres factors paral·lels com ara la manca de diners o tenir problemes amb altres sectors. Per tant, no tinc cap problema per fer les coses en conjunt. Les faria encara avui.

— Ho prefereix així?

J. M.— No és que ho prefereixi, és que em sembla molt bé que n'hi hagi dos; perquè així se suporten millor els problemes. No és gens fàcil, és una de les coses més difícils que hi ha. És molt més fàcil fer d'actor. Ara faig d'actor, normalment, i no tinc ganes de dirigir.

— Però sí que tenia ganes de dirigir *Salvats*, des de fa molt de temps.

J. M.— Ah sí, i tant! En Guillem-Jordi Graells, que és qui l'ha traduït ara, tenia el meu encàrrec des de feia molt de temps. D'això fa més de quinze anys. En aquell moment tenia ganes de dirigir aquesta obra.

Joan Miralles i Abel Folk en una escena d'Antígona, de Salvador Espriu. Direcció: Josep Montanyès i J. M. Segarra. Grup d'Estudis Teatral d'Horta. Barcelona, 1977. (Fotografia: E. Serrahima).

— Ara ja ha descartat la possibilitat de fer *Salvats* com a director?

J. M. — No és que l'hagi descartat, però és que no estàs tota la vida pensant en una obra. Per a mi, aquesta obra tenia interès en aquell moment, després va deixar de tenir-ne. Però quan en Mestres em va dir que la faria li vaig dir: "Ah! M'has pres l'obra! (*Riu*). Però fes, fes... El que has de fer és deixar-m'hi sortir". I mira, ho va fer.

— *Salvats*, en relació al que s'està fent ara a Barcelona és una aposta forta.

J. M.— Sí, molt forta. El que passa és que quan em plantejava de fer-la hauria estat una bomba!

— Aleshores, què en pensa de la imatge que pretenen vendre de Barcelona com a ciutat del teatre?

J. M.— Comparativament amb Europa, Barcelona no té res a veure amb ciutats com Londres o París ni amb alguns països de la comunitat europea, on hi ha petites ciutats que fan més teatre que aquí. El que passa és que a Catalunya hi ha uns creadors del món teatral que són interessants, són gent creativa com La Fura dels Baus, Els Joglars, Comediants... Tot això aporta a Barcelona una peculiaritat que no tenen altres ciutats. Però això no vol dir que sigui la capital del teatre, ni de molt, vol dir que som una gent viva i creativa. Bé. Si ho comparem amb ciutats com Salamanca, sí que Barcelona és la capital del teatre.

— Doncs si dins d'Espanya, Barcelona és la ciutat que funciona millor, és que potser "*España no va bien*"!

J. M.— (*Riu*) Exacte!

— Aquest any és el centenari de Brecht i encara no hem vist cap muntatge seu.

J. M.— Brecht no s'ha representat gairebé mai. Als anys seixanta a Barcelona només s'hi teoritzava. Sí que s'ha anat representant aquest autor, però no com a altres llocs del món. Aquí es fa molt poc teatre d'autor, aquí tots els grups que deia abans, com Els Joglars o La Fura dels Baus, fan les seves obres. D'autors se'n fan pocs. Quants Shakespeare s'hi han vist? Quan mires les cartelleres d'altres ciutats, els teatres tenen dues o tres sales i fan moltes obres. Fa poc vaig rebre un programa del Teatre Nacional d'Estrasburg i en tres mesos no sé si feien catorze o quinze obres importants.

— També és el centenari de Lorca i tampoc no hem vist gaires muntatges seus, tot i ser un dels escriptors espanyols més importants de la primera meitat del segle.

J. M.— Sí, perquè es fa poc teatre. Shakespeare es fa poc, Txèkhov es fa poc... Tots els grans autors es fan poc, perquè ningú no té ganes de fer-los. Primer se n'ha de fer un projecte, presentar-lo als teatres i trobar els diners.

— Aleshores prefereix el teatre dels anys seixanta al d'ara?

J. M.— No, perquè en sales com el Lliure he pogut fer obres d'autors que als anys seixanta no els podia fer com *El dol escau a Electra* o *Maria Estuard*, uns grans muntatges que abans hagués estat impossible de fer-los. El que sí que enyoro és l'esperit de l'època d'Horta i de l'Adrià Gual, una cosa irrepètible.

Si a algú li preguntes ara si vol fer teatre, el primer que et contestarà és si pagues abans de preguntar-te quina obra és, quantes representacions se'n faran, o quin paper hi tindrà. L'època d'Horta era fantàstica, per fer aventures com aquelles ara no trobaries ningú, i fins i tot professionalment, trobar aquella quantitat de diners ara és molt difícil.

— Així doncs, actualment no té projectes de direcció?

J. M.— No en tinc cap, s'ha de pensar molt. Hauria de recuperar coses antigues i ara no ho puc fer, perquè m'han responsabilitzat del projecte de la futura seu del Teatre que es fa al Palau de l'Agricultura (la Ciutat del Teatre) a Montjuïc. Ficar-me ara en un treball de direcció m'exigiria massa.

— I com a actor?

J. M.— No, no hi ha ningú que m'hagi trucat.

— Creu que pertany a alguna generació?

J. M.— Això de les generacions abans s'usava molt, però jo crec que la gent som d'on som, de l'època que ens toca viure. Jo el que intento és viure al món que em toca. No enyoro el temps que no he conegut, ni tampoc penso en el futur que no tindrè.

— Creu, però, que hi ha un esperit de generació amb el qual s'identificaria?

J. M.— Si sóc d'alguna cosa, sóc de la generació de l'Adrià Gual, perquè, tot i haver estat a l'Institut de Teatre, ja no sóc d'aquella generació. Però dins de l'Adrià Gual, tenint en compte els anys que va funcionar, es poden determinar diverses generacions i jo seria de la generació fundacional de l'Adrià Gual. No sé si la meva generació és allò que fundo o els meus estudis, però diria que sóc de la generació de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual.

— Ha fet molts treballs amb la M. Aurèlia Capmany, creu que és dins la mateixa generació?

J. M.— No, ni de bon tros. La Maria Aurèlia era companya meva, però quan la vaig conèixer ja era una escriptora reconeguda i més aviat em "queia la baba" (*Riu*).

— I una generació posterior?

J. M.— És que hi ha dues coses juntes: l'Adrià Gual i el teatre independent. El *boom* del teatre independent es produeix dos o tres anys més tard, però després tot això desapareix i no veig que es facin coses d'aquesta mena, no veig un moviment generacional ben definit, ni tan fort com l'Adrià Gual.

Etapas

1. Adrià Gual

L'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual (EADAG), filial del Foment de les Arts Decoratives, dirigida pel director de teatre i dramaturg Ricard Salvat amb la col·laboració de M. Aurèlia Capmany, també escriptora d'ambdós gèneres, tenia una doble finalitat: la representació d'obres de

teatre selecte orientat als corrents moderns i la funció pedagògica. L'EADAG va ser fundada l'any 1960 i hi funcionaven tres especialitats: interpretació, direcció i investigació.

Els alumnes dels darrers cursos de l'EADAG formaven un grup adscrit a la legislació de "teatro de cámara y ensayo" que representaven obres d'avantguarda en el local social, la coneguda cúpula del Coliseum, on a manera d'experiment i de teatre de recerca s'hi van representar, entre d'altres, *La pell de brau*, de Salvador Espriu, *El desert dels dies* i *Vent de Garbí i una mica de por*, de M. Aurèlia Capmany (dirigides per Ricard Salvat), *El bell lloc*, *La jugada* i *Gran Guinyol*, de Joan Brossa, *Mort d'home*, de Ricard Salvat, *Algú a l'altre cap de peça*, de Manuel de Pedrolo, *Antígona 66*, de J. M. Muñoz Pujol i *Balades del clam i la fam*, de Xavier Fàbregas.

L'any 1965, i com a derivació necessària de la tasca acadèmica, l'EADAG va crear la Companyia Adrià Gual, companyia professional que va actuar al Teatre Romea durant la temporada 1966-67 amb *Ronda de mort a Sinera*, de Salvador Espriu, *L'auca del senyor Esteve*, de Santiago Rusiñol i *La bona persona de Sezuan*, de Bertolt Brecht; i la 1967-68 amb *Aquesta nit improvisem*, de Pirandello, *Adrià Gual i la seva època*, de Ricard Salvat, *Primera història d'Esther* i *Ronda de mort a Sinera*, de Salvador Espriu, i *Les mosques*, de Jean Paul Sartre.

2. Estudis Teatral d'Horta

Josep Montanyès va crear el Grup d'Estudis Teatral d'Horta, que dins del món independent va suposar una transformació del que era el teatre dels barris. També va crear el Centre d'Estudis Teatral amb Albert Boadella, amb qui va fer una escola que es va dir Estudis Nous de Teatre. Aquest centre només va durar dos anys i va suposar un intent d'escola independent que finalment no va funcionar.

3. Teatre de l'Escorpí

Sorgeix en un moment determinat en què hi ha un període de crisi a Horta. El muntatge de *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, a càrrec de Josep Montanyès, obeïa al naixement d'un grup, el Teatre de l'Escorpí, que va ser embrió del Teatre Lliure. El Teatre de l'Escorpí el van crear Fabià Puigserver, Guillem-Jordi Graells, Joan Nicolàs i Josep Montanyès.

4. Institut del Teatre

Josep Montanyès va dirigir l'Institut del Teatre des de 1980 fins a 1988. La destitució d'Hermann Bonnín i Frederic Roda com a director i sots-director de l'institut, al setembre de 1980, obria una crisi de dimensions imprevistes. Es nomenà una junta gestora provisional integrada per Miquel Bonastre, Xavier Fàbregas, Concepció Fuster i Josep Montanyès amb l'encàrrec d'assegurar el funcionament del centre. Aquesta junta gestora no era un equip homogeni, però, ràpidament,

Montanyès destacaria com a home clau per a la resolució de la crisi. A l'enrenou intern s'afegí l'amenaça de ruïna a l'edifici del carrer d'Elisabets. Per aquesta raó es van haver de traslladar les seccions d'escenografia i de mim a l'edifici de Pere Lastortras. La voluntat decidida de no alterar l'escolaritat i les promeses assumides per la Diputació, feren que comencés, amb relativa normalitat, un curs que es presentava amb perspectives ben fosques.

El 20 de maig de 1981 es dissolia la junta gestora i Josep Montanyès era nomenat director provisional i, el 30 de juny, director del Museu de les Arts de l'Espectacle. Com a balanç de la crisi, l'Institut del Teatre havia perdut una part de les seves funcions i una part del personal, però s'havia aconseguit mantenir el control del museu.

El 23 de juliol, Montanyès nomenà una junta de govern provisional, integrada per Guillem-Jordi Graells, com a sotsdirector i cap d'estudis; Jaume Melendres, cap de l'escola d'art dramàtic; Miguel Montes, cap de l'escola de dansa; Joan-Enric Lahosa, secretari acadèmic, i Carlota Soldevila. També van ser nomenades una comissió d'activitats culturals, una de publicacions i una per redactar el projecte de reglament. Amb tot això, el 1981-82 comença amb una nova estructura i un nou

Àngels Moll, Rosa M. Sardà i Joan Vallès en una escena de Sopa de pollastre amb ordi, d'Arnold Wesker. Direcció: Josep Montanyès. Grup Estudis Teatral d'Horta. Barcelona, 1979. (Fotografia cedida per Josep Montanyès).

funcionament, encara que de caràcter provisional. En el reglament s'hi definia l'Institut del Teatre com a centre superior d'ensenyament, investigació o difusió de les arts de l'espectacle.

Tot i la renovació constant de responsables polítics, a la qual hem d'afegir la de caps, directors i coordinadors del Servei d'Ensenyament, l'equip encapçalat per Josep Montanyès va emprendre un seguit d'accions quant a renovació de l'ensenyament, millora de les infraestructures i dotació econòmica, ampliació de l'activitat pública i de difusió i refermança de la presència de l'Institut del Teatre en la vida cultural catalana.

L'equip va abandonar la gestió de l'Institut del Teatre amb un balanç respectable d'obra realitzada i amb la convicció de deixar la institució en condicions de respondre als nous reptes que sorgirien després de la commemoració del setanta-cinquè aniversari de la fundació.

5. Teatre Lliure

Vinculat al Teatre Lliure des dels seus orígens, Josep Montanyès ha dirigit nombrosos muntatges per a aquesta companyia des de 1988 fins a l'actualitat: *El manuscrit d'Ali Bei*, *Maria Estuard*, *El dol escau a Electra*, *E.R.*, *Quinze dies amb Salvador Espiu*, *Cantonada Brossa*, a més d'altres produccions amb altres grups.

Com a actor ha treballat en nombrosos espectacles, com ara: *El 30 d'abril*, *Història del soldat*, *Les noces de Fígaro*, *Dansa d'agost*, *El temps i l'habitació*, *Salvats*.

Exdirector de l'Institut del Teatre, actualment és membre del consell de direcció del Teatre Lliure i supervisa les obres de la futura seu del teatre al Palau de l'Agricultura i és director de l'Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona.

Teatrografia

1961

A la fira de mostres, d'E. Ionesco. Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual (EADAG).

Depèn de nosaltres, de J. Ginestí. EADAG.

1962

Calpúrnia, d'A. Badia. Centre Parroquial d'Horta (CPH).

Mort d'home, de R. Salvat. E. Laietana.

1963

Espectáculo Lorca. Ágora. CPH.

La pell de brau, de S. Espriu. Àgora. CPH.
1964

Trabajos de amor perdidos, de W. Shakespeare. EADAG.
Situació bis, de M. de Pedrolo. CPH.
Crist, misteri, de J. Urdeix. Grup d'Estudis Teatral d'Horta (GETH).
Versions del 1964 al 1968.
1966

Impromptu del alma, d'E. Ionesco. AETUN.
Llanto por la muerte de Ignacio Sánchez Mejías, de F. G. Lorca. AETUN.
1968

Improvisació per Nadal. GETH.
1969-70

Oratori per un home sobre la terra, de J. Vidal Alcover. GETH.
La fira de la mort, de J. Vidal Alcover. GETH.
1971

L'ombra de l'escorpí, de M. A. Capmany. GETH.
1975

Terra baixa, d'A. Guimerà. Departament d'Arts Escèniques de l'Institut del Teatre (DAE).
1976

Roses roges per mi, de S. O'Casey. Assemblea d'Actors i Directors (AAD).
1977

Onze de setembre, de Guillem-Jordi Graells. GETH.
1978-79

Home amb blues (musical). GETH.
Antígona, de S. Espriu. GETH.
Sopa de pollastre amb ordi, d'A. Wesker. GETH.
1979

Sopa de pollo con cebada, d'A. Wesker. Centro Dramático Nacional de Madrid (CDN).
1980

Un lloc entre els morts, de M. A. Capmany. TEB.

Amb la clenxa ben partida i un clavell vermell al trau, de J. M. de Sagarra (recital poètic).

1981

Terra baixa, d'A. Guimerà. Companyia E. Majó. Teatre Poliorama.

Els dos cavallers de Verona, de W. Shakespeare. Companyia titular del Teatre Regina.

Revolta de bruixes, de J. M. Benet i Jornet. Teatre de l'Escorpí.

1983

Cançó d'amor i de guerra, de Lluís Capdevila i Víctor Mora. Música: Rafael Martínez Valls. Gran Teatre del Liceu.

1984

Una esperança desfeta, una recança infinita (recital poètic). Palau de Pedralbes. ITB.

El duc a Barcelona (musical). Teatre Romea.

1985

Kean, de J. P. Sartre-A. Dumas. Centre Dramàtic de la Generalitat (CDGC). Teatre Romea.

1988

El manuscrit d'Ali Bei, de J. M. Benet i Jornet. Teatre Lliure.

1989

Paraula de poeta 3-Feliu Formosa. Teatre Lliure.

1990

Maria Estuard, de F. Schiller. Teatre Lliure.

1991

Els aprenents de bruixot, de Lars Kleberg. CDV.

Los aprendices de brujo, de Lars Kleberg.

Una cosa rara. Ossia bellezza ed onestà (òpera), de Lorenzo da Ponte. Música: Vicenç Martin i Soler.

1992

El dol escau a Electra, d'E. O'Neill. Teatre Lliure.

L'hostal de la Glòria, de J. M. de Sagarra. CDGC.

1994

E.R., de J. M. Benet i Jornet. Teatre Lliure.

El Price dels poetes. Palau de la Música Catalana.

Quinze dies amb Salvador Espriu, de Salvador Espriu. Teatre Lliure.

D'Arenys a Sinera.

Et diré sempre la veritat.

1997

No som res, però fa de mal dir, de J. Pla. Mercat de les Flors.

Realitzador de televisió

1982

La madriguera, de F. Rodríguez Buded. TVE Madrid.

A can 80 (magazín). TVE Barcelona (63 programes).

1983

Descripció d'un paisatge, de J. M. Benet i Jornet. TVE Barcelona.

La senyoreta Margarida, de R. Atahyde. TVE Barcelona.

La señora Dot, de William S. Maugham. TVE Madrid.

Todo en el jardín, d'Edward Albee. TVE Madrid.

1984

La blanca rosa sirena de la mar blava, de D. Barbany i S. Sans. TVE Barcelona.

1984-85

Recordar, peligro de muerte, de J. M. Benet i Jornet. TVE Madrid.

Recordar, perill de mort, de J. M. Benet i Jornet. TVE Barcelona.

1985

Quan la ràdio parlava de Franco, de J. M. Benet i Jornet. TVE Barcelona.

1986

Els visionaris, de Pous i Pagès. TVE Barcelona.

Gente encantadora, d'E. Ladrón de Guevara. TVE Madrid.

Un lugar para vivir, de J. M. Benet i Jornet. TVE Madrid.

L'alcova vermella, de J. M. de Sagarra. TVE Barcelona.

1987

Lorenzaccio, Lorenzaccio, d'A. de Musset-G.-J. Graells. Teatre Lliure. TVE Catalunya.

1988

La bona persona de Sezuan, de B. Brecht. Mercat de les Flors-Teatre Lliure. TVE Catalunya.

El manuscrit d'Ali Bei, de J. M. Benet i Jornet. Teatre Lliure. TVE Catalunya.

Titànic-92, de J. Graells. Teatre Lliure. TVE Catalunya.

1989

Les noces de Fígaro, de C. de Beaumarchais. Teatre Lliure. TVE Catalunya.

*Motín de bruja*s, de J. M. Benet i Jornet. TVE Madrid.

Ai, carai!!, de J. M. Benet i Jornet. Teatre Lliure. TVE Catalunya.

1990

Capvespre al jardí, de Ramon Gomis. Teatre Lliure. TVE Catalunya.

Terra baixa, d'A. Guimerà. Teatre Lliure. TVE Catalunya.

Maria Estuard, de F. Schiller. Teatre Lliure. TVE Catalunya.

Pep Munné i Pep Tosar en una escena d'El manuscrit d'Ali Bei, de Josep Maria Benet i Jornet. Teatre Lliure, gener de 1988. (Fotografia: Ros Ribas).

1991

Història del soldat, de Ramuz–Stravinsky.

Actor (teatre i televisió)

1950-60

El cafè del teatre, *El port de les Boires*, *L'ambient màgic*, *El zoo de cristal*, *Nuestra ciudad*, *La Passió d'Horta*, *Els pastorets*, etc.

1960

D'Arenys a Sinera, de M. A. Capmany. EADAG.

Espectacle Maragall, EADAG.

El desert dels dies, de M. A. Capmany. EADAG.

El rinoceronte, d'E. Ionesco. EADAG.

La jugada, de J. Brossa. EADAG.

La pell de brau, de S. Espriu. EADAG.

1961

La doma de la bravía, de W. Shakespeare. EADAG.

Mort d'home, de R. Salvat. EADAG.

El bell lloc, de J. Brossa. EADAG.

Trabajos de amor perdidos, de W. Shakespeare. EADAG.

Animals destructors de lleis, de R. Salvat. EADAG.

Petita crònica del meu temps, de R. Salvat. EADAG.

Homenatge a Todó Garcia. EADAG.

El rei Candaules, d'André Gide. EADAG.

Espessos núvols sobre la frontera, de R. Salvat. EADAG.

Demà m'aixecaré, de R. Salvat. EADAG.

1962

Proceso a Jesús, de D. Fabbri. CPS.

Algú a l'altre cap de pecca, de M. de Pedrolo. EADAG.

Gran guinyol, de J. Brossa. EADAG.

Primera història d'Esther, de S. Espriu. EADAG.

1963

Antígona, de S. Espriu. EADAG.

- Gent de Sinera*, de S. Espriu. EADAG.
Santa Joana, de G. B. Shaw. EADAG.
Situació bis, de M. de Pedrolo. TEC.
L'anunciació de Maria, de P. Claudel. CPH.
1964
El mercader de Venècia, de William Shakespeare. EADAG.
Assassinat a la catedral, de Thomas Stearns Elliot. CPH.
1966
Ronda de mort a Sinera, de S. Espriu - R. Salvat. Companyia Adrià Gual (CAG).
1967
Adrià Gual i la seva època, de R. Salvat. CAG.
1968
Juli Cèsar, de W. Shakespeare. ALFA 63 de l'Hospitalet de Llobregat.
1969
Tirant lo blanc, de M. A. Capmany. EADAG.
1975
Terra baixa, d'A. Guimerà. Teatre de l'Escorpí.
1977
Onze de setembre, de G.-J. Graells. GETH.
1978
Home amb blues. GETH.
1980
Amb la clenxa ben partida i un clavell vermell al trau, de J. M. de Sagarra.
1987
El 30 d'abril, de J. Oliver. Teatre Lliure-Zitzània Teatre.
1988
Paraula de poeta 3-Feliu Formosa. Teatre Lliure.
El cafè de Barcelona. R. de la Cruz (lectura). Saló Daurat.
1991
Història del soldat, d'Igor Stravinsky. Teatre Lliure.

1992

Les noces de Figaro, de Caron de Beaumarchais. Teatre Lliure.

1993

Dansa d'agost, de Brian Friel. Teatre Lliure.

1995

Quinze dies amb Salvador Espriu. Teatre Lliure.

1996

Ja que tot passa..., de Rainer Maria Rilke. Festival Grec 96.

El temps i l'habitació, de Botho Strauss. CDGC. Teatre Lliure.

Diverses actuacions a televisió: *Crònica del Rei Jaume*, *Terra d'escudella*, *La terra es belluga*, *La jugada*, *El señor Puntilla y su criado Matti*, *Estació d'enllaç*, etc.

Teatrografia més destacada

Improvisació per Nadal (1969). Autor: Maria Aurèlia Capmany i Jaume Vidal Alcover. Direcció: Josep Montanyès i Josep Maria Segarra. Realització: Grup d'Estudis Teatral d'Horta. Intèrprets: M. Àngels Antem, Manuel Bartomeus, Ferran Vallès, Elena Vallès, M. Rosa Bonany, Pilar Bonany, Francesc Espluga, Joaquim Ferré, Josep Fonollosa, Manuel Homar, Glòria Isern, Miquel Llobet, Joan Martínez, Maria Martínez, Matilde Miralles, Teresa Miralles, Joan Nicolàs, Xavier Prats, Jordi Pujol, Concepció Salinas, Gabriel Serra, Pilar Serra i Carme Soler. Lloc: Teatre Romea, 12 de gener.

Oratori per un home sobre la terra (1969-70). Autor: Jaume Vidal i Alcover. Direcció: J. Montanyès i J. M. Segarra. Companyia: Grup d'Estudis Teatral d'Horta. Escenografia: Francesc Espluga. Música: J. M. Arrizabalaga. Intèrprets: Mercè Arisa, Joan Anguera, Pilar Bonany, Rosa Bonany, Susanna Bonany, Joan Casanovas, Josep Clot, Jaume Coll, Francesc Espluga, Joaquim Ferré, Montserrat García Sagués, Carles Gili, Manuel Homar, Miquel Llobet, Maria Martínez, Matilde Miralles, Teresa Miralles, Joan Morés, Joan Enric Montanyès, Joan Nicolàs, Xavier Prats, Frederic Roda i Fàbregas, Concepció Salinas, Gabriel Serra, Carme Solé, Ferran Toboso, Joaquim Toboso, Josep Maria Vallverdú i Victòria Villan. Equip tècnic: Ferran Bayés, Eduard Canals, Josep Llivina, Ricard Martínez, Josep Molins, Joaquim Pla, Joan Ponce i Francesc Salvà. Lloc: Centre Parroquial d'Horta, 26 d'abril.

Tirant lo blanc (1969). Autora: Maria Aurèlia Capmany. Producció: Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual. Direcció: J. M. Segarra. Intèrprets:

Josep Montanyès, Joan Vallès, Josep Gri, Victòria Villant, Joan Miralles, Elisabet Masons, Joan Casanovas, Josep Vallester, Maria Jesus Lleonart, Noli Rego, Mercè A. Boada, Montserrat Garcia Sagués, Jaume Boada, Carles Vilaseca, Jaume Coll, Maria Teixidor, Joan Anguera, Joan A. Castro, Josep Maria Vallverdú, Jordi Llopart, Biel Moll, Conxa Arteaga, Maria Lluïsa Oliveros, Maria Lluïsa Alfonso, Rosana Lizarralde, Neus de Paco, Anna Ormaechea, Felip de Paco, Joan Nicolàs, Jordi Pau i Gonçal d'Erralde. Coreografia: Marina Noreg. Decorats: Carme Solé. Realització de decorats: EA-DAG. Figurins: Vicenç Caraltó. *Attrezzò*: Artigau. Regiduria: M. Teresa Mainar. Lloc: Teatre Romea, 16 de febrer.

La fira de la mort (1969-70). Autor: Jaume Vidal Alcover. Companyia: Grup d'Estudis Teatral d'Horta. Director: Josep Montanyès i Josep Maria Segarra. Música: J. M. Arrizabalaga. Intèrprets: Maria Martínez, Elena Vallès, Matilde Miralles, Pilar Bonany, Rosa Bonany, Maria Fort, Teresa Lozano, Teresa Miralles, Carme Soler, Roser Soler, Manuel Bartomeus, Ferran Vallès, Joan Miralles, Joan Nicolàs, Fermí Reixach, Joan Armengol, Joan Martínez, Josep Vallhonestà, Gabriel Renom, Lluís Pasqual, Joan Bonany, Emili Cantero, Rafael Clusa, Joan Plana, Gabriel Serra i J. M. Tolosa. Escenografia: Josep Montanyès. Lloc: Centre Parroquial d'Horta, 14 de novembre.

L'ombra de l'escorpí (1971). Autora: Maria Aurèlia Capmany. Direcció: Josep Montanyès i J. M. Segarra. Companyia: Grup d'Estudis Teatral d'Horta. Intèrprets: Joan Nicolàs, Carme Soler, Maria Martínez, Joan Miralles, Manuel Bartomeus, Teresa Miralles, Fermí Reixach, Matilde Miralles, Susanna Bonany, Joan Bonany, Francesc Boada, Emili Cantero, Antoni Gómez, Joan Martínez, Santi Maymí, Joan Enric Montanyès, Lluís Pasqual, Joan Plana, Gabriel Serra, Vallhonestà, Elena Vallès, Pilar Bonany, M. A. Capmany, Imma Colomer, Maria Fort, M. Àngels Julià i Lluïsa Malagarriga. Escenografia: Grup d'Estudis Teatral d'Horta. Lloc: Centre Parroquial d'Horta, 23 d'octubre.

Terra baixa (1975). Autor: A. Guimerà. Adaptador: Guillem-Jordi Graells. Direcció: Josep Montanyès. Companyia: Departament d'Arts Escèniques de l'Institut del Teatre. Dramatúrgia: Guillem-Jordi Graells, Josep Montanyès, Joan Nicolàs, Fabià Puigserver. Escenografia: Fabià Puigserver. Música: J. M. Arrizabalaga. Intèrprets: Neus Aguado, Muntsa Alcañiz, Teresa Aubets, Manuel Bartomeu, Carles Bruguera, Alfred Celaya, Jaume Creus, Felip G. de Paco, Lluís Homar, Mercè Managuerra, Maria Martínez, Matilde Miralles, Josep Montanyès, Joan Nicolàs, Rosa Novell, Jordi Obiols, Miquel Periel, Gabriel Serra, Carlota Soldevila, Albert Solsona i Rosa M. Soras. Lloc: Teatre de l'Institut (actualment Teatre Adrià Gual), 9 de maig.

Maife Gil i Àlex Casanovas en una escena de Maria Estuard, de Friedrich Schiller. Direcció: Josep Montanyès. Teatre Lliure, 1990. (Fotografia: Ros Ribas).

Roses roges per a mi (1976). Autor: Sean O'Casey. Traducció: Carles Reig. Companyia: Assemblea d'Actors i Directors (Grec 76). Directors: Josep Montanyès, Francesc Nel·lo, J. M. Segarra. Escenografia: Josep M. Espada. Música: J. M. Mainat i J. M. Arrizabalaga. Intèrprets: Conxita Bardem, Josep Minguell, Rosa M. Sardà, Marta Angelat, Montserrat Garcia Sagués, Àngels Moll, Joan Vallès, Carles Sales, Albert Sofias, Eudald Macià, Toni Moreno, J. M. Domènech, Carles David, Ventura Oller, Joan Manuel Orfila, David Bremon, Carles Gil, Josep Solans, Isabel Torn, M. Jesús Estruch, Anna M. Castells, Pep Armengol, Joan Subatella i Joan Guasch. Lloc: Teatre Grec de Montjuïc, 20 de juliol.

Home amb blues (1977). Direcció: Guillem-Jordi Graells i Josep Montanyès. Realització: La Locomotora Negra, Grup d'Estudis Teatral d'Horta i Teatre de l'Escorpí. Escenografia: Pau López i Nina Pawlovsky. Música: Count Bill Basie, I. Arrizabalaga. Intèrprets: Josep Montanyès. Local: Centre Parroquial d'Horta.

Primera història d'Esther (1977). Autor: Salvador Espriu. Direcció: Ricard Salvat. Companyia: Cia. Adrià Gual. Escenografia: Iago Bonet. Música: Manuel Valls. Intèrprets: Josep Montanyès, Maria Mayor, Joan Vallès, Joan Vallès Nicolau, Alfred Luccheti, Joan Matas, Adolf Bras, Gal Soler, Paco Angulo, Eudald Macià, J. M. Turuguet,

Jaume Baucis, Joan Dalmau, Josep Coromines, Pere Piñol, Joan Subatella, Enric Peris, Isidor Barcelona, Biel Moll, Glòria Roig, Magüi Mira, Carme Sansa, Ferran Poal, Teresa Nicolau, Montse Guallar, Roser Contreras, M. Jesús Estruch, Carme Pérez, M. D. Duocastella, Carme Hernández Cros, Josep Sánchez, Carles Sales, Bruno Bruch, M. Josep Arenós, Vicenç Manuel Domènech, Jordi Fàbrega i Joan Pera. Lloc: Teatre Grec, 26 de juliol.

Un lloc entre els morts (1980). Autor: Maria Aurèlia Capmany. Direcció: Josep Montanyès i J. M. Segarra. Companyia: Teatre Estable de Barcelona. Escenografia: Fabià Puigserver. Fotografies: Carme Hernández i Adrià Gual. Intèrprets: Mercè Arànega, Pep Muñoz, Nadala Batiste, Maribel Altés, Helena Bayés, Àngels Moll, Joan Vallès, Carme Fortuny, Josep Sais, Òscar Ranea, Jordi Martínez, Enric Pous, Miquel Graneri, Domènec Duesa, Conxa Bardem, Carles Sales, Joan Miralles, Mercè Managuerra, Ricard Sirera, Rafael Anglada, Jordi Bofill, Jordi Turró, Pep Sibina, Tito Lucchetti i Ricard Sierra. Lloc: Teatre Romea.

Terra baixa (1981). Autor: Àngel Guimerà. Adaptació: J. M. Benet i Jornet. Direcció: J. M. Segarra i Josep Montanyès. Companyia: Companyia Enric Majó. Escenografia: Enric Majó. Música: J. M. Arrizabalaga. Intèrprets: Enric Majó, Carme Elias, Joan Miralles, Francesc Lucchetti, Fanny Bulló, Maribel Altés, Laia Montanyès, Enric Cusí, Josep Madern, Lluís Torner, Joan Miralles, Kim Llobet i Àngel Solà. Lloc: Teatre Poliorama.

Revolta de bruixes (1981). Autor: J. M. Benet i Jornet. Direcció: Josep Montanyès i J. M. Segarra. Companyia: Teatre de l'Escorpi. Escenografia: Jaume Subirats, Josep Montanyès i J. M. Segarra. Fotografies: Pau Barceló. Intèrprets: Alfred Lucchetti, Montserrat Carulla, Àngels Moll, Carme Fortuny, Mercè Managuerra, Maite Gil i Lourdes Barba. Lloc: Teatre Romea, 3 de desembre de 1981.

Cançó d'amor i de guerra (1983). Autor: Lluís Capdevila i Víctor Mora. Música: Rafael Martínez Valls. Direcció d'orquestra: Eugenio M. Marco i J. M. Damunt. Direcció de cor: Romano Gandolfi. Direcció d'escena: Josep Montanyès. Escenografia: Enric Majó i Josep Montanyès. Fotografies: Colita. Intèrprets: Carme Hernández, Carme Callol, Enric Arredondo, Eduard Giménez, Enric Serra, Pau Garsaball, Quim Lecina, Abel Folk, J. M. Angelat, Pep Muñoz, Gabriel Renom, Ramon Teixidor, Jordi Brau, Andreu Solsona, Miquel Graneri, Òscar Mas, Ferran Pujol, Joan Gibert, Pepa López, M. Àngels Goñalons, Ramon Andújar, Rafael González, Rafael Ruiz, Arnau Montanyès, Xavier Vall, Ona Cepero i Zeres Arredondo. Lloc: Gran Teatre del Liceu, 30 de setembre i 1, 2, 3 d'octubre de 1983.

El duc a Barcelona (1984). Música: Duke Ellington. Textos de Shakespeare, Joan Brossa, Salvador Espriu, Joaquim Horta. Director:

Josep Montanyès. Companyia: La Locomotora Negra. Lloc: Teatre Romea, 22 d'octubre.

Una cosa rara. Ossia bellezza ed onestà (1991) Autor: Lorenzo da Ponte. Música: Vicent Martín i Soler (Martini lo Spagnolo). Direcció d'orquestra: Jordi Savall. Direcció d'escena: Josep Montanyès. Escenografia: Llorenç Corbella. Intèrprets: M. Àngeles Peters, Montserrat Figueras, Glòria Faubel, Ernesto Palacio, Fernando Belaza, Iñaki Fresán, Stefano Palatchi i Francesc Garrigosa. Lloc: Gran Teatre del Liceu, 23, 25, 27 de febrer i 1, 3, 5 de març.

E.R. (1994). Autor: J. M. Benet i Jornet. Companyia: Teatre Lliure. Direcció: Josep Montanyès. Figurista i escenògraf: Chass Llach. Il·luminació: Xavier Clot. Repartiment: Marta Angelat, Merçè Arànega, Montse Esteve i Maite Gil. Coproducció: Fundació Teatre Lliure, Teatre Públic de Barcelona, TVE Catalunya.

Anna Lizaran, Anna Estrada i Hermann Bonnín en una escena d'El dol escau a Electra, d'Eugene O'Neill. Direcció: Josep Montanyès. Teatre Lliure, abril de 1992. (Fotografia: Ros Ribas).